

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 15 april 2024

Saken

Omställningsstudiestöd, anslag

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte, den 1 oktober 2023, om omställningsstudiestöd under perioden den 2 januari – 10 maj 2024. Ansökan ändrades sedan till att avse perioden den 2 januari – 14 juni 2024.

CSN avslog ansökan för vårterminen 2024 med motiveringen att pengarna för omställningsstudiestöd är slut för de som arbetar eller senast har arbetat inom offentlig sektor. Av beslutets motivering framgår följande. Pengarna för ansökningar med studier under det andra kalenderhalvåret 2023, tog slut den 2 april 2023. NNs ansökan kom in till CSN den 1 oktober 2023. NNs studier påbörjades den 21 augusti 2023, och pågår fram till den 14 juni 2024, med studier varje vecka utan uppehåll. Detta medför att den sökta studieperioden har studiestart under andra kalenderhalvåret 2023.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. I väntan på beslut om omställningsstudiestöd inför hösten 2023, har han varit i kontakt med CSN vid flertalet tillfällen, och fick rådet att lämna in ansökan om omställningsstudiestöd för vårterminen 2024, den 1 oktober 2023. Han anser att hans ärendet blivit felaktigt hanterat. Hans studieperiod består av två terminer och ansökan avser vårterminen 2024, ska därmed hanteras enligt budget för vårterminen 2024. Han vill även förtydliga att hans studier under vårterminen 2024, pågår under perioden den 2 januari – 14 juni 2024.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande från rättsavdelningen och anförde i huvudsak följande. NN ansökte den 1 oktober 2023 om omställningsstudiestöd för studier, 225 yrkeshögskolepoäng under perioden den 21 augusti 2023 – 10 maj 2024. NN ansökte samma dag om omställningsstudiestöd under perioden den 2 januari – 10 maj 2024, senare ändrat till att avse perioden den 2 januari – 14 juni 2024. CSN avslog ansökan om omställningsstudiestöd som avsåg perioden den 21 augusti 2023 – 14 juni 2024 med hänvisning till att pengarna för omställningsstudiestöd var slut för den som arbetar eller senast har arbetat i offentlig sektor. Pengarna för ansökningar med studiestart under det andra kalenderhalvåret 2023 tog slut den 2 april 2023 och NNs ansökan kom in till CSN den 1 oktober 2023. Samma dag, den 15 april 2024 avslog CSN även den ansökan om omställningsstudiestöd som avsåg perioden den 2 januari 2024 – 10 maj 2024 med hänvisning till att pengarna för omställningsstudiestöd var slut för den som arbetar eller senast har arbetat i offentlig sektor. Pengarna för ansökningar med studiestart under det andra kalenderhalvåret 2023 tog slut den 2 april 2023 och NNs ansökan kom in till CSN den 1 oktober 2023. Av beslutet framgick vidare att NNs studier påbörjats den 21 augusti 2023, att studierna pågår fram till den 14 juni 2024 och att detta medför att hans sökta studieperiod har studiestart under det andra kalenderhalvåret 2023. Av uppgifter som FEI har lämnat till CSN framgår att NN är registrerad för kurser om 225 yrkeshögskolepoäng under perioden den 21 augusti 2023 – 14 juni 2024. NN ansökningar avser omställningsstudiestöd för yrkeshögskolestudier vid FEI under perioden den 21 augusti 2023 – 14 juni 2024 respektive den 2 januari – 10 maj 2024. Han har samtidigt utan uppehåll bedrivit studier på den aktuella utbildningen sedan den 21 augusti 2023. Studieperioden i det aktuella ärendet är alltså, enligt praxis från ÖKS, att anse som påbörjad den 21 augusti 2023. CSN anser därför att den aktuella ansökan, vid tillämpning av 4 § lagen om omställningsstudiestöd, 4 § förordningen om omställningsstudiestöd och de anslagsbegränsningar som följer av regleringsbrevet för CSN, är en ansökan om omställningsstudiestöd för studier som påbörjas under det andra halvåret 2023. Anslaget för ansökningar om omställningsstudiestöd för studier som påbörjas under det andra kalenderhalvåret 2023 för studerande som tillhör offentlig sektor tog slut den 2 april 2023 och NN båda ansökningar kom in till CSN den 1 oktober 2023. CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

NN har beretts möjlighet att lämna synpunkter med anledning av CSN:s yttrande, och anförde bland annat följande. Han anser att beslutet är felaktigt, och CSN har handlagt ärendet med felaktiga grunder. Han uppfyller samtliga villkor för att få stödet beviljat, men på grund av att budgeten för statligt anställda, höstterminen 2023, är slut, så har han inte kunnat få omställningsstudiestödet beviljat. Det var efter rekommendation från CSN som han lämnade en separat ansökan för vårterminen 2024. Han studerar ett flex program. Utbildningen är två terminer, totalt ett år lång. Utbildningen är som namnet tyder på flexibel och av den anledningen skickade han in flera ansökningar. Han har vid flera olika tillfällen kontaktat CSN, och har fått olika information, vilket medförde att han skickade in flera ansökningar, senaste informationen, var att avslaget för vårterminen 2024, har skett enligt nya riktlinjer. Han begär härmed att beviljas omställningsstudiestöd för perioden den 2 januari – 14

juni 2024, då detta är en separat ansökan som bara avser vårterminen 2024, och skall tas från budgeten för vårterminen 2024.

Författningsbestämmelser

Av 4 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiebidrag får lämnas i mån av tillgång på medel. Omställningsstudielån lämnas endast för sådan vecka som omställningsstudiebidrag lämnas för.

Anvisade medel fördelas mellan studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i privat sektor och studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i offentlig sektor. Fördelningen av medel mellan de två grupperna ska avspegla andelen förvärvsarbetande i privat respektive offentlig sektor.

Av 4 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiestöd lämnas, i den mån som det finns tillgång på medel, i den ordning som ansökningarna kommer in till Centrala studiestödsnämnden. En studerande som tidigare har fått omställningsstudiestöd för en viss utbildning och som fortsätter denna utbildning har förtur till stöd. Anvisade medel fördelas mellan studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i privat sektor och studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i offentlig sektor. Fördelningen av medel mellan de två grupperna ska avspegla andelen förvärvsarbetande i privat respektive offentlig sektor.

Av 26 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiestöd beviljas i två ansökningsomgångar per kalenderår. En ansökan som avser studier som påbörjas under det första kalenderhalvåret kan lämnas in till Centrala studiestödsnämnden tidigast den 1 oktober året innan det år studierna börjar. En ansökan om stöd som avser studier som påbörjas under det andra kalenderhalvåret kan lämnas in till nämnden tidigast den 1 april samma år.

I 1 kap. CSNFS 2022:5 definieras att studieperiod är den tidsperiod, t.ex. en termin, som kurser eller paket av kurser pågår.

Överklagandenämndens bedömning

Omställningsstudiestöd lämnas i tillgång på tillgängliga medel. Av gällande bestämmelser framgår att medel fördelas i två potter (ansökningsomgångar), en per halvår, och att omställningsstudiestöd lämnas i den mån det finns tillgängliga medel, i den ordning ansökningarna kommit in. Det enda undantaget från denna ordning är om den studerande omfattas av förtur. I detta fall har NN inte förtur.

Den fråga som uppkommit i detta fall är mer relaterad till om tillgängliga medel för att bevilja omställningsstudiestöd avseende en viss ansökningsomgång är slut eller ej, vilket då, på grund av turordningen, blir direkt kopplat till när ansökan har lämnats in.

Avgörande för denna fråga är hur 26 § förordningen om omställningsstudiestöd ska tolkas med avseende på vad som menas med "studier som påbörjas". I normalfallet bör det vara så att studier under ett visst halvår också hör till detsamma och att stödet ska beviljas ur anslagspotten för detta halvår samt att ansökan då ska ha inkommit i april respektive oktober innan detta halvår infaller. I vissa fall påbörjas dock studierna under ett visst halvår och studieperioden fortsätter oavbrutet in på nästa halvår.

Överklagandenämnden delar CSN:s mening att det måste vara så att begreppet "studierna påbörjas" i 26 § förordningen kopplas till inledningen av studieperioden. Om studieperioden fortgår oavbrutet utan uppehåll för lov, eller annat längre studieuppehåll, in i nästa halvår så kan det inte medföra krav på en ny ansökan eller att omställningsstudiestödet ska belasta det senare halvårets anslag. För detta talar också att CSN i lagstiftningen fått möjlighet att bevilja omställningsstudiestöd i upp till ett år.

I det nu aktuella ärende blir därmed frågan om när NNs studier vid en sådan tillämpningen av 26 § förordningen om omställningsstudiestöd ska anses ha påbörjats och om hans ansökan därmed ska anses vara en ansökan som avser studier som påbörjats det andra kalenderhalvåret 2023 eller det första kalenderhalvåret 2024.

NN påbörjade sina studier, den 21 augusti 2023, och han bedriver sina studier, utan studieuppehåll under perioden den 21 augusti 2023 – 14 juni 2024. I ärendet har annat inte framkommit än att NN ansökan om omställningsstudiestöd avseende studier under perioden den 2 januari – 14 juni 2024 kom in till CSN den 1 oktober 2023.

Följden av det resonemanget blir då att NNs studieperiod inleddes under hösten 2023 och turordningen för stödet ska då bedömas utifrån att ansökan skulle varit inlämnad den 1 april samma år. Det förhållande att han endast söker om stöd för en del av sin studieperiod medför ingen annan bedömning.

Anslaget för ansökningar om omställningsstudiestöd för studier som påbörjades under det andra kalenderhalvåret 2023, för studerande som tillhör offentlig sektor tog slut den 2 april 2023. NNs ansökan om omställningsstudiestöd för studier som påbörjades i augusti 2023 kom in till CSN den 1 oktober 2023 och det fanns då inte längre tillgängliga medel och han kan därför redan på den grunden inte beviljas omställningsstudiestöd. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Anders Karlsson

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna, Colin Andersson, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin och Helena Söderberg.

Föredragande: Anders Karlsson

Kopia till: CSN och CSN:s rättsavdelning
Kopia till Utbildningsdepartementet